

– удосконалення технічного регулювання, стандартизації та метрології.

Отже, результативність процесу детінізації економіки залежить від спроможності держави створити безпечні, тобто стабільно сприятливі умови, що дозволить суб'єктам господарювання нарощувати економічну та інвестиційну активність в легальній економіці, функціонуючи з дотриманням принципу підтримки добросовісної економічної конкуренції на ринку[2].

За період останніх десяти років обсяг тіньової економіки України фіксується на рівні від 20% до 50% ВВП. Дослідження проф. Ф. Шнайдера доводять, що середній рівень тіньової економіки у світі – 18%. Це свідчить про суттєвий вплив тіньового сектору на вітчизняні економічні тенденції та необхідність пошуку шляхів детінізації економіки, що мають розпочатись із продовження тих позитивних змін, які було зафіксовано за результатами 9 місяців 2016 року.

Список використаних джерел:

1. *Тіньова економіка в Україні: причини та шляхи подолання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://icps.com.ua/assets/uploads/files/t_novaekonot_kaukra_ni.pdf.*
2. *Загальні тенденції тіньової економіки в Україні / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – 2016. – 24 с.*

Яковенко О. В., здобувач

кафедри менеджменту та економічної безпеки

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Поняття «продовольча безпека» (foodsecurity) було введено в широкий ужиток на Всесвітній конференції з проблем продовольства, організованій Продовольчою і сільськогосподарською організацією ООН, що відбулася в 1974 році в Римі. В даний час під продовольчою безпекою, як правило, розуміють забезпечення всіх людей і соціальних груп населення тієї чи іншої країни світу фізичним і економічним доступом до безпечної, достатньої в кількісному і якісному відношенні їжі, необхідної для ведення активного і здорового життя. Таке визначення є досить близьким до визначення природних або демографічно-обумовлених потреб, однак залишає поза увагою питання про задоволення деградаційних-паразитичних потреб. До того ж, наведене визначення більш зміщене до завдань регулювання імпорту продукції.

Загалом, продовольча безпека - дуже ємне поняття, яке охоплює широке коло проблем: від санітарно-епідеміологічних норм до збереження генетичних ресурсів. Забезпечення продовольчої безпеки, що здійснюється через контроль аграрного виробництва, сировини і кінцевого продукту, який опиняється на столі у споживача, - складний багаторівневий процес. Забезпечення контролю кожного з етапів за багатьма показниками безпеки є ключовим моментом збереження здоров'я і благополуччя споживачів. Проблеми продовольчої безпеки розглядаються у працях таких вчених, як І. В. Дергалюк [1], М. А. Лисак [2], В. В. Немченко, Г. В. Немченко[3].

Нині в світі спостерігається стійка тенденція до погіршення продовольчої безпеки, яке, на думку фахівців ФАО і ВООЗ, означає істотні ризики для

людини. Так, вважається, що наповнення внутрішнього ринку зарубіжними поставками на 20% і більше прийнято вважати пороговим рівнем, критичним для продовольчої незалежності, а отже, і для продовольчої безпеки країни в цілому.

У всіх країнах зараз вживаються заходи, які зводяться до наступних напрямів забезпечення продовольчої безпеки:

- 1) збереження національних генетичних ресурсів - порід тварин і сортів рослин;
- 2) посилення контролю і посилення норм по вмісту шкідливих інгредієнтів, які можуть завдати непоправної шкоди здоров'ю людини;
- 3) розвиток екологічного сільського господарства.

Поява на ринку все більшого числа інгредієнтів, отриманих синтетичним шляхом, і відхід від натуральних продуктів і традиційного харчування, за висновком міжнародних організацій, завдали істотної шкоди людській популяції. Тому в квітні 2008 р. ФАО, на підставі 4-річних досліджень, дійшла висновку про необхідність розвитку в усіх країнах екологічного сільського господарства. Такий вид землеробства дозволяє не тільки гармонізувати взаємини господарської діяльності людини і природи, тим самим вирішивши нагальні екологічні проблеми, а й різко оздоровити людську популяцію через виробництво органічної їжі.

Ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки відіграють заходи, спрямовані:

- на сталий розвиток і функціонування агропродовольчого сектору економіки країни;
- на забезпечення зростання реальних доходів населення, підвищення його життєвого рівня;
- на ефективне регулювання зовнішньої торгівлі сільськогосподарської продукцією, сировиною і продовольством, і, перш за все, їх імпорту з метою захисту внутрішнього продовольчого ринку, економічних інтересів вітчизняних товаровиробників від недобросовісної конкуренції та експансії зарубіжних товарів.

Рівень розвитку аграрного сектору і продовольчого ринку завжди виступав і продовжує виступати визначальним фактором економічної і суспільно-політичної стабільності в країні, економічної та продовольчої безпеки, тому динамічний розвиток цього сектору економіки має стати одним з основних пріоритетів соціально-економічної політики держави на перспективу.

Важливий резерв розвитку АПК і зміцнення продовольчої безпеки країни влада повинна вбачати в підтримці малого і середнього бізнесу, всіх тих, хто хоче розпочативласну справу на селі, вкладатися в розвиток бази для племінного тваринництва, в виборозведення, відновлювати вітчизняне насінництво, розвивати сільські території, сільськогосподарське машинобудування, можливості по залученню молодих фахівців в аграрний сектор.

В цілому Україна повинна послідовно реалізовувати свою продовольчу політику на основі імпортозаміщення незалежно від санкцій Заходу і

економічної ситуації в світі. Стратегічні цілі тут залишаються незмінними - створення сучасного сільського господарства, високотехнологічного харчопрому, конкурентоспроможної системи торгівлі, сучасного машинобудування. Все це повинно стати міцною базою для продовольчої безпеки країни.

Для посилення рівня продовольчої безпеки України і одночасно поліпшення стану навколишнього середовища проживання необхідно зробити наступне.

Змінити курс розвитку країни відповідно до концепції забезпечення громадської безпеки. Головним завданням країни має стати незабезпечення дешевими сировинними й енергетичними ресурсами «розвинених» країн, а благоденство власного народу на основі задоволення спектра природних, демографічно-обумовлених потреб населення через виробництво продуктів харчування і товарів народного споживання з можливою реалізацією їх надлишків за кордон.

Важливо якнайшвидше навчитися дбайливо використовувати всі природні ресурси країни з мінімальним збитком для середовища існування, задовольняючи населення країни усіма ресурсами, необхідними для компенсації демографічнообумовлених потреб. Це вимагає проведення єдиної (в масштабі району, області, країни) політики природокористування, охорони і відновлення навколишнього середовища проживання.

Провести реорганізацію вітчизняної науки, всієї системи освіти та соціальної сфери, культури, ЗМІ, кіно і мистецтва відповідно до вимоги нового життеустрою суспільства згідно з прийнятою концепцією забезпечення громадської безпеки.

Відновити і реорганізувати АПК, лісове та рибне господарство, у відповідність з вимогою нового життеустрою суспільства згідно з концепцією забезпечення громадської безпеки, що можливо лише при реорганізації кредитно-фінансової системи країни і її економіки в цілому.

Список використаних джерел:

1. Дергалюк І. В. Сучасний зарубіжний досвід забезпечення продовольчої безпеки / І. В. Дергалюк // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Економіка. - 2010. - № 1. - С. 90-96.
2. Лисак М. А. Аналіз стану забезпечення продовольчої безпеки України / М. А. Лисак // Облік і фінанси. - 2013. - № 3. - С. 136-142.
3. Немченко В. В. Продовольча безпека: макро- та мікроекономічний аспекти / В. В. Немченко, Г. В. Немченко // Економіка харчової промисловості. - 2013. - № 2. - С. 16-18.

Якушик В.М.,

доктор політичних наук, професор,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»

РІВНІ СУБ'ЄКТНОСТІ, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ОРГАНІЗОВАНОСТІ ЯК ФАКТОРИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ (ГЕОПОЛІТИЧНИЙ ВИМІР)

Практично беззаперечною характеристикою стану сучасної системи геополітики і геоekonomіки є наявність надвпливовіших механізмів глобального управління. Учасники (суб'єкти) такої системи управління сферами і